

FOGLALAT: Magyarország (kinevezések; pesti műegyesület; fölvilágosítás a pesti reform. főiskola ügyében; jutalomnyerés; a magyar dohánytermesztők érdekében; s a t.) Békésmegye (a másod alispán lemondott; adakozások a magyar nyelv terjesztésére, újabb vizsgálat V. F. elien, sa t.); Szepesmegye (határozat a szolgabírák munkaköre iránt, adózási ügy, husárszabás, sa t.); Beregmegye (Szabadka és Túrmező levele pártoltatik, a munkácsi püspök makacsságból két pörben elmarasztaltatik, a tiszti vontatók ügye, tisztelgés a kancellárnál, sa t.); Tornamegyeyi főispáni székfoglalás; tükröske a kis-kun-halasi ügyek fölvilágosításának; gyilkosság Nagykörsön; Ipar s tőzsérügy sa t.) Spanyolország (a királyné nagykorúsága csöndesen fog beállni; sa t.) Anglia (Frédrik phg az angol főnemességet látogatja; sa t.) Franciaország (erősítések a tuillériákban; katolikusok üldöztetése a moszka birodalomban; sa t.) Törökország (Libanon önkényes igazgatás alá vettetik, külkövetek tanácskozása Szerviáról sa t.) Ertesítő.

Magyarország és Erdély.

Miess Károly nagyszabados (Erdélyben) brassai fő-30czadossá nevezetett. Vajdahunyadi nemzeti iskolatantól Sánta István marosújvári tanítóvá nevezetett szinte a nemzeti iskolánál.

A pesti műegyesület t. évi november 13dikán reggeli 9 órakor a nemzeti casino terében tartja tisztválasztó közgyűlést, melyre a t. cz. részvényesek ezennel hivatalosak, kik egyuttal tisztelettel szólítanak fel ezennel az iránt is, miszerint a folyó évre kiadott egyesületi műlap nyomatait az alapszabályok rendelkezésére képest a jövő egyesületi évre járó 5 pengőfor. részvénydíj lefizetése mellett az egyesület pénztárnokától Klausz A. I. a városi színház - épületben tükraktárban, személyesen vagy megbízottjaik által átvenni méltóztatnának, mely alkalommal még a tisztelt egyesületi tagok nyomtatott névsora is minden t. cz. részvényes részére ingyen fog kiszolgáltatni. — Az ig. választmány rendelkezéséből. Szekrényesy Dániel egyesületi titoknok.

Nyilatkozat a Pesten felállítandó ref. főiskola ügyében. Ki felülemelkedve önzési silányságon, önámításokon és előítéleti elfogultságokon, általában honunknak, különösbbe pedig protestánsainak érdekei felett komolyabban elmélkedett, czélokát és eszközöket, minden oldalról tekintve, józanul egybe vetett: az a Pesten felállítandó főiskola üdvei és melőzhetlen szükségessége felől, egy pillanattal sem fog kételkedni. És nem is ezek azok, kiknek e kis czikk szól, mert ezekre nézve az fölőleges; sem nem azok, kik különféle okokból látni nem akarnak, mert ezek nem okot, hanem ürügyet keresnek ügyet ronthatni; s ezért a Nemzeti ujság 81, 82, 83 és 84 számában megjelent főiskolai felületes és gyanúsító czikkeket, áttalanám czáfolatra méltatni. Hanem azoknak iratott e czikk, kik bár lelkesek, nem vehetnek időt magoknak, közelebbről megismérkedni azon érdekekkel és czélokkal, mik a pesti főiskola felállításában, általánosság és egyediség tekintetéből kitűzettek, s az eszmét első felkapásában, hibásan s csak egyoldalulag fogák fel. Tisztelt férfiak, lelkes testületek állának még csak nem rég is e sorban, mint például: a Világ szemle-tartója, sőt magok Somogy-megyének, honfi buzgalomról ismeretes Rendei is. E tisztelt férfiak azon valószínű tévedéssel fogák fel a Pesten felállítandó főiskola eszméjét, hogy az egyetem akar lenni; már pedig Pesten állván egy egyetem, mely minden felekezetnek nyitva áll, ha honunknak „egyesüljünk!” a jelszava, nem fölőleges, sőt nemzetellenes mozgalom — más ujat állítani föl mellé? nem czél szerűbb-e a már fenállóban egyesülünk s azt külön theologiai karokkal, korhoz és haladáshoz alkalmazandó tanítási rendszerrel ellátva úgy rendezni el, hogy az mindenfelől kívánatnak teljesen megfelelhessen? — Sapientia pauca! Lelekeseknek elég újítás is ott, hol a gyávánknak és ármányosoknak kötetnyi polemiák is kevesek. Legyen szabad e tisztelt férfiakat, megkérve a bővebb értesülésre, azon számos nyilványításra utasítani, mik a főiskolát tervezők s mások által is a főiskola érdekében a közönségeleibe adattak. Átlátandják ezekből: miként a pesti főiskola egyetemnek nem is tervezetett; miként ezen munkába vett intézet, annyira leöltve minden felekezetiességet, mennyire csak jelen körülményinkben loölteni lehet, épen a legnemzetserűbb egyesülésnek és haladásnak szolgál mind alkalmul, mind műszerül; mert hiszen az emberiség nagyszerűet-lánca fűzésében, szökést nem ismerő természet rende szerint legelőbb is a legközelebb álló s legrokonabb láncszemeknek szükség kapcsolattal; e szerint, kik e főiskolában, felekezetiességi és elkülönzési irányt vélnek sejtteni, épen megfordítva Wieland ismérés szavait: az erdőtüll nem látják a fákat! Mi pedig a főiskola érdekeinek egyedi sajátóságát s a már fenálló egyetem elrendezését illeti, e részben épen úgy bannak velünk a jóakaratos tanácslók, mint az fogna banni, ki az alkalmas lakházat építeni szándékozót felvinné a Szentgellért csucsára, s onnan mutatná meg neki Budapest pompás és terjedelmes házait, így szólván: mi végett bajlakodnál barátom új építkezéssel? im fekszik itt ház előtted elég, mely mind kényelmes szállást nyújthat neked, mihelyt fekvés, felosztás s egyéb körülmények iránt izlésséddel, czélaiddal és kívánatiddal, a bér és netalán új elrendezési föltételek iránt pedig, a tulajdonosokkal tisztába jöni bírsz. Könnyebb és olcsóbb leend rontanod, bontanod s javitnod kész régim, mint alaplól ujat építened. — Vajjon nem azt felelendné e a tanácslott mindezekre: rég ismerem én barátom Budapest szállásait; körülményimnek és érdekimnek nem felel meg egy is. Meglehet ugyan, hogy az alkalmazás nem fogna tán épen lehetetlen lenni; de kétségen kívül vesződségesebb új építkezésnél és sokkal biztalanabb; mert tulajdonosi engedély mellett és minden fázadozásom, költsékezésem után is, bizony csak vendég maradnék én a szálláson! köszönöm tanácsodat, de nem fogadhatom el! s e feleletet aligha meg bírnák tanácslott uraink czáfolni; miután magok megvallják, hogy a fenálló egyetem századok óta békőiban sinylődik, s ezeket lerázni, korszerű és haladó irányokkal felváltani szükséges, mielőtt az kielégítő intézette válhatnék. S olly könnyű határozási munka-e ez tisztelt urak? olly bizonyosak-e abban, hogy a békő-viselés századaihoz, még nem jövendő ráadásul egy kettő? Én a kajla holdvilágot senkinek sem ajánlanám pék-szar-

vas (kifli) helyébe, már csak azért is, mert — éhesnek igen magasan áll! — Le-gyének szivesek azok, kik honunknak lelkesbjei közé tartoznak, kiket tisztel-vén nem örömet hinnék elveszteknek a pesti főiskola szent ügyének, időt és fá-radságot venni magoknak, elmélkedésre, s önrtesülésre e tárgy felett; addig pedig kegyesen hinni azt, hogy a munkába vett pesti főiskola, a már fenálló pesti egyetemnek sem vetély-társa nem leend, sem az imezt fölőlegessé nem teend; de egyszersmind azt, hogy a már fenálló egyetem a magyar protestánsok-nak, a felállítandó főiskolában elérni kívánt érdekeiket, miket lelkes protestáns-nak nem ismerni, nem érteni szégyen, más hitfelekezetűnek pedig méltatni illő és igazságos; jelen körülményink és állásunk után mérve a lehetőséget, sem czéljaiban sem eszközeikben, nem fogja teljesen kielégíthetni! — Azonban vannak, kik két-kekednek a tervezett pénzüszveg egybegyűlhetésében. Én nem! mert ha a már eddig közhírré tett ajánlatokhoz még azokat vetem, miknek aláírási izeik még be nem érkezvén, nem hirdethettek ki, de mik fölől már, mint helyettes-elnök értesítve vagyok, olly üzveg kerül ki, mely reményemet, hitemet méltán é-leszti; illy nagy vállalat sikerülését pedig, semmi józan, egy pár, főkép kissé mostoha év lefolyásától felfüggeszteni nem fogja. És ha bármikor is e vállalat-nak, épen részvét hiánya miatt — mert hogy erőnk van hozzá, épen adakozási jegyzékink bizonyítják, mik, habár igen számos szép birtokuk hiányzanak is még azokból, még is biztató eredményt mutatnak — mondom: épen részvét s ebből eredő pénzühiány miatt kellene megbuknia; valóban a bukás nem az ügy-nek, mely szent, korszerű s olly szükséges, mint példaszó szerint a falat-kenyér, hanem korunknak és ivadékanak fogna lenni örök gyalázatja! De élnek, élni fognak hazánkban a lelkesek, s általok minden kajánság daczára létesülni a pesti főiskola! Fáy András m. s. k.

(A magyar dohánytermesztők érdekében.) A cs. kir. ausztriai dohánygyá-rak főigazgatósága, tekintetbe vevén azon számos rövidséget, melyek a cs. királyi gyárakban szükséges dohánynak árverés útján beszerzéséből a termesztoke három-lottak, már több év előtt szükségesnek találta az ország négy külön részeiben, nevezetesen Pesten, Debreczenben, Tolná és Szegeden raktárakat s megbízottságokat állítani, melyek május és június havaiban évenként minden kivétel nélkül minden-ki től, s így a kisebb termesztoitól is bármily mennyiségű dohányt szabott áron át-vesznek s a legközelebb k. s. ház által kitűzetteknek. Minthogy e hasznos és czél-szerű intézkedés, mely a termesztoik nagy részét uszorások és nyereszkezők nyo-mása alól felmenti, a közönség előtt eléggé tudva nincsen; ezennel mindazon föl-tétellel együtt közhírré tétetik, melyek a fennevezett főigazgatóság által e tárgy-ban kikötöttek. 1) Az érintett bizottságok, bárkitől is, minden különbség nélkül, bármily mennyiségű dohányt is elfogadnak, csak hogy 2) a dohány minden csalási fogás nélkül legyen csomózva és bázolva, a forráson és izzadáson keresztül ment s gyártásra tökéletesen alkalmas. 3) Ki nem válogatott dohányt, mely köztött harmadrésznél jobb levelek foglaltatnak, az első osztályú ár fizetetik; a kiváló-gatás után maradt közönséges dohányért a 2dik osztályú ár, mely az isonél csak egy forinttal kevesebb; a jégverte és szélszagatta hibás dohányért pedig az első osztályú ár fele. 4) Váczi, debri, debreczeni és n. királyi dohányt Pesten el-adva egy forinttal pengőben több fizetetik mint Debreczenben. 5) A dohány mine-műségének megítélése a gyár tisztjét illeti, ki a kitűzött helyeken tartózkodik, ki el-len a följebbvitel azon föltételt illeti, ki a fennevezett négy rendbeli eladóhelyet (a f. m. kir. udvari kamrától küldve) évenként egypárszor bejárja, s Pesten Fe-renczkülvárosban, a 4dik sz. alatti tiszti épületben lakik. Ki ennek itéletével sem elégednek meg, nyitva áll előtte a f. m. kir. udvari főigazgatósághoz folyamodni. 6) A felek nagyobb biztosításul, a dohány átvétele és megmérésére megyei tisztviselő jelenlétében történik. 7) Az átadott dohány mennyiségéről az eladó helyben törtévényt kap, melyre az illető kir. s. ház hivatal az árt azonnal kifizeti. A legközelebbi 1843. évre a következő szabott árak határozottak: Pécsi, szegedi és n.-királyi levelért. 1so oszt. ár: 5 frt kr. pp.; 2dik oszt. ár: 4 fr. 24 kr. p. p.; 3dik oszt. ár: 2 f. 42 k. Debreczeni levelért helyben: 1so oszt. ár: 5 frt 45 kr. pp.; 2dik oszt. ár: 4 fr. 45 kr.; 3ik oszt. ár: 2 fr. 52/10 kr. p. Debreczeni, váczi és debri levelért Pestre száll-ítva: 1so oszt. ár: 6 fr. 45 kr. pp., 2dik oszt. ár: 5 fr. 45 kr. p., 3dik oszt. ár: 3 fr. 52/10 kr. p. N.-királyi levelért szinte oda szállítva: 1so osztálybeli ár: 6 frt 24 kr. p., 2dik oszt. ár: 5 fr. 24 kr. p., 3dik oszt. ár: 3 fr. 42 kr. p. p. Örvendőni fogunk, ha ezen intézkedés közhírré tételére dohánytermesztoinknek legalább egy részét a nye-rezkezők nyomásától megmentti s azon nyereséget is, melyet különben érdemtele-nül ezek tesznek el, magoknak tarthatják meg. Egyes távolabb lakókra nézve illy közvetlen eladás nehézség látszik ugyan; de ha egész községek kezét fognak, s a-ránylag viselt költségen összes terméseiket a kitűzött bizottsági helyekre vitetik, helybeli eladásukhoz képest a szállítási költség haszonnal fog nekik megtérni. Ne-heziti ugyan még ezt azon sajnos körülmény, hogy a szegényebb termeszto szorult helyzetében az eladási időt bevárni nem képes, hanem sokkal becsesb termeszto-vé-nyét szükségben elveszteni kénytelen, de remélhetni, hogy a kincstár e baj elhárítására is a közérdek tekintetéből valamely rendszabályról fog gondoskodni. — Addig ohajtható volna, hogy a dohánytermeszto jobbágyság és kertésztelepítvények ebbeli állapotjára s nevezetesen az aikura és dohányeladási szerződésekre az ille-t. cz. földesurak felügyelnének, mint ez cs. k. főhg-nádor ó fens. aradi jószá-zin szintolly példás nagylelkűséggel, mint jótékony sikerrel történt Pesten, octob. 19. 1842. Török János, mint a m. gazd. egyes. előadója.

(Jutalomnyerés.) Karafiat Gusztáv, pesti születésű huzánkíja, a hohenheimi gazdasági intézet növendéke f. é. sept. 17kén tartott nyilvános vizs-gálatkor egy tallér nagyságu ezüst érdempénzt nyert, melynek egyik felén a württembergi király képe, másikon ezen szók állnak: Studio et in-g e n i o. p. e. l.

tatása után, az ehhez csatolva leküldött esküforma szerint felesküdt, midőn is a szolgabíró által fölemeltetvén, hosszas „éljen“ rivalgások közt székét elfoglalta, 's a megye rendeihez intézett velős tartalmú beszédében, a törvényhez hű ragaszkodást, alkotmány 's nemesi jogok csonkítottan megőrzése mellett, a józan haladás előmozdítását igérte, a tisztviselői kart buzgóságra, szorgalomra, egyetértésre inté, mellyek után Mednyánszky Alajos báró ő nagyméltóságának m. k. udvari kamra elnökévé lett kineveztetését hírül adott helytartó tanácsi hirdetés-vény olvastatván fel, ő nagyméltóságának, a szokástul eltérve, melly szerint egyedül ország zászlósainak kineveztetése alkalmával szoktunk örvendő levélet küldeni, főispán ő méltósága kívánatára, szinte örvendő levél-írás rendeltetett, 's ezzel a gyűlés elosztatván a főispán a begyűlt számos vendéget két asztalnál fényesen 's magyar szakács-készítette jó ízű étkekkel megvendéglé, melly alkalommal dícsőségesen országló fejedelmünk, országunk nádora, 's az egész uralkodó házért, úgy főispán ő méltóságaért 's más jeles egyedekért 's megjelent hatóságok képviselőiért áldomások ürítették. Tegnap pedig 19kén mint ő felsége névpapján, hosszú boldog életeért fohászainkat az egek urához emelendők, egyháza menve, fényes kíséret mellett Füzesváry Pál prépost által mondatott 's álgys és mozsár-durrogás közt tartatott mise után egyenesen a megye házához serglettek a rendek a mult napi gyűlés jegyzőkönyvét hitelesítendők, melly bevégezettvén, e jeles alkalom emlékéül indítványba hozott takarékmagtárak létesítési terve kidolgozására választmány nevezetett, 's még egy tékozlást és zárkérést férje ellen kéri 's panaszló folyamodás felolvasatása után a gyűlés befejeztetett, 's főispán ő nagysága a Rendektől bucsut vévén, a tisztválasztás tartandását, emlékeztetés nélkül, jövő tavaszra tűzte ki; az e napon tartatott fényes ebéd alatt is megújítatván ő felsége hosszú életéért áldomások; ma pedig főispán ő méltósága elutazott. Lovász Miklós.

Selyemtenyésző-intézeti próbatét. A rakonczai 's méz-nevelői ifjuság aug. 21kén F. Rakonczán Hontmegye gazdasági küldöttségének 's több más ur jelenlétében az eperfa- és selyemtenyészésből próbatétet adott. A jelen voltak meggyőződtek arról, hogy ezen 4 év előtt felállított intézet alapítója tiszt. Matusska József ur példás buzgalommal igyekszik a gazdaság ezen ágát mindinkább népszerűbbé tenni, és semmi fáradságot, sem költséget nem kímél, hogy a népet selyemtenyészésre szoktassa, mi által a népre, sőt a házára nagy jótevényt áraszt, 's fáradságának szép sikere által ő maga is kellően jutalmaztatik. Hogy iparkodását nemcsak minden jó hazafi, hanem a nagyok is méltányolják, azt tanúsítja Coburg Ferdinand hg részvéte, miszerint ő ez intézetet a jelen 's jövő évre 100 forinttal sziveskedék fölségelleni. A növendékek nemcsak a tanítók: Suhajda János 's Borbélyi Pál, hanem a hallgatók által tett kérdésekre is rögtön 's kielégítőleg feleltek 's a selyemtenyészés körül jártasságukat köztetszésre tüntették ki. Mintegy 12 ezer eperfácska rendszer sátorokba ültetve díszesíti az alapító ur 's az egyház kertjén kívül a két temető is, mi mind régi pusztaságban maradt volna, ha a jeles lelkész nem vezet 's nem buzdítja vala a tanulékony ifjuságot. Adjon az ég sok illy lelkészt a hazának! Dréno oct. 9. Placsko István.

Tükröske a k. kun halasi ügyek felvilágosítójának.) Némán nem türhetem el, Deák ügyvéd urnak e lapok 70ik számában olvasható némelly elbizakodott agyremek által koholt, — 's általa csak összerakott mozaik, K. Kun halasi ügyekbeni ferde felvilágosítását. Mellyben a nélkül, hogy e lapok 65ik számba iktatott aláírású cikk valódi szerzőjét kipuhatolta volna, miben becsületesre hivatkozva, még csak egy kifejezés vagy betűnek sem valék részese, daróczos modorú leczkéjét rám irányozván, szenvedélyes affectatióval szive mélyéből disserral 's hegyke hányiveti bakancsoként kötözködvé, erőnek erejével párvialdra ingerel. Nem tartván azonban méltónak ügyvéd ur iles alaptalan sugdozásit részletes taglalásra, csak ez egyben ohajtanám setét labirintusából világosságra vezetni, hogy a több ezerre menő városi adósságnak, sem én (mert esztendő főbíró sem vagyok) sem a hatalmas párt (melly nevezet alatt a tanácsot kell értenem) okai semmiképen nem lehetünk: hanem okai az 1837ik évben megszüntetett deperditák, vagy világosabban, azelőtt a katonaság élelmezésén szenvedett kárt fizette a lakosság, most pedig azon terhet a város magányos majorkodási pénztára fizeti. No már most! tessék csak ügyvéd urnak ügyesen felszámítani, hogy, Halas 26,000 kenyér — zab és széna — portiót (alafát) tartozván évenként a katonaságnak ellátására adni, milly sokat kellett vesztenie a lefolyt mostoha terméketlen években, a regulamentalis árt majd kétszer meghaladó pénztért vásárolt természetvényeken: tüstint meg fogjalátni, hogy csak egy évben is, milly sok ezerre rüg deperditánk! 's azonnal a Minotaurus is ki fog jöni a labirintusból. Többi velőtlen szögyüjteményire nézve pedig, utasitom ügyvéd urat d+c-hez: végezze vele dolgát, várja el válaszáat: addig is pedig, hogy ne unatkozzék, mint szenvedélyes ügyek felvilágosítóját, kérem sziveskedjék, azon kezennél levő két rendbéli instantiáit felvilágosítani, mellyeknek nagy szerencséjük, hogy Lacedaemonban nem születtek: mert bizonyosan a Taygetus hegyi lyukban szedték volna fel magokat 's mellyek minden nyavalyásságuk mellett is, még eddig elég erősek voltak ügyvéd urata 's közterhek viselésétől megóni. Hosszas nem akarván lenni, bezárólag megajándékozom ügyvéd urat ezen epigrammával: Miglen epés vádat nyomoz a tehetetlen irigység, Nyujtani szebb példát a nemes elme buzog. Csicsvai András mk.

Nagy-Körösön folyó őszhó Ska viradtára — mielőtt a jelen szorgos dolog időben előbbi nap terhei kipihenése után megújult testi 's lelki erővel ismét napi foglalatosságinkhoz fognánk, azon irtóztató, 's minden az életet — ez isteni legfőbb ajándékot becsülni tudó emberben borzadást okozó gyszahir lepétt meg bennünket, hogy egy jámbor özvegy nő mult éjjel csekély pénzeskéjeért megfojtatott. A dolog így történt: Tóth Józsefné — kirül azon hir szárnyalt, hogy kevés heverő pénze is van — gyermekével együtt lakni nem szeretvén, saját házában elvonultan 's magányosan élt, demég is az éjjeli magányosság kikerüléseért szomszédja mintegy 10 éves kis lánykáját szokta magához hálásra vinni, ki is ekkor édes fájától kukoricafosztásból éjszélkor menvén haza legkisebbet sem gyanit-

va ágyába utolsó befekvését 's ez éjjel gyilkosak általi kivégeztetését — nyugodt lélekkel lefeküdt, meg akarván fáradt testének adni a megkivántató pihenést; azonban alig szenderülhetett el, csak hamar két éji tolvaj (kiket észre nem vett) kiadván kamráját ebből a pitvaron keresztül égő gyertyával hálósobájába lépett 's tüstint a jó szomszéd kis lánykáját kuczigba vetvén — mint ő maga a borzalmas esemény szemtanúja mondá, betakarták ezen szavakkal: „itt fekdj, de semmit ne láss, mert különben meghalsz.“ De azért az ártatlan lányka ezen halállal fenyegető parancs daczára is kinézett a takaró alól 's remegő szorongattatás között látta, miképen a szerencsétlen asszonyt két bemázolt ábrázatu, és így külsőleg is ördögi feltételt tanúsító, 's kifordított subában levő ember fojtogatni kezdette 's azt mindaddig tették, míg végre gonosz szándékuk sikerült, 's a szegény asszony — szája kendővel betömve megfojtatott; azután a kutatáshoz fogtak, és mint hallám 200 vfor. elis vittek; a zsákmányolás után eltávozni akarván, egyik ismét így szólott a kis lánykához „no felkelheted már nénéd asszonyt.“ — Ezen ördögi tény után kevés idő mulva az ártatlan kis szemtanú kebeliszorító félelem 's rettegés között édes anyjához menvén, elbeszéllette a történetet, ki is gyilkolt fájának tüstint hirt adván, úgy mentek többen a szerencsétlen meggyilkolt nézésére, ki akkorra megis hidegedett. — A gyilkosok kik voltak, még nem tudatik, de bizton reménylhető, hogy derék főbíránk Karay Gergely ur a tettesek ki nyomozása végett tett hathatós intézkedései és szigorú reudelései által kézre kerülnek, hogy megérdemelt büntetésök sulyát elvegyék. — Uraim! ismét egy szomorú adat arra, hogy a nevelés legsürgetőbb a teendők között. B...ács.

Ipar 's tözsérügy. Az ugynevezett sz. Mihály napi sokadalom Debreczenben a kéz- és gyárművekre nézve épen nem volt kedvező, noha elején szép reménnyel kecsgetéte magát a kereskedőség, hanem a pénzszükség miatt (mivel a földműves termékeit még pénzzé nem fordithatta) igen lánh keltek! hazai termékekre nézve a vásárt türhetőnek mondhatni, a marhabőrt kivéve, ám-bár a frankfurti vásáron a talpbőr legkapó sabb volt 's mázsája egy ezüst tallérral szökcent, mert azok jobbadán vevőre talál tak. A termékek ára következő volt: jó középfinom egy nyiretű gyapju mázs. 66 — 70 fr. közönséges egy nyiretű: 52 — 60 fr. téli jó két nyiretű: 44 — 46 fr. közönséges: 40 — 42 fr. nyári jó két nyiretű: 44 — 50 fr. közönséges: 42 — 44 fr. mosott magyar gyapju: 22 — 24 fr. finom birka báránnyapju: 85 — 90 fr. jó közepszerű: 75 — 80 fr. közönséges: 60 — 70 fr. ökörbőr párja: 18 — 22 fr. t. ehénbőr: 12 — 13 fr. ló-bőr: 4 — 5 fr. bakbőr 2 fr. 24kr. — 2 fr. 36 kr.; egynyiretű birkabőr: 1 fr. 48 kr. — 2 fr.; két nyiretű: 1 fr. — 1 fr. 12 kr. kék hamuzsir mázs. 8 fr. 54 kr. — 9 fr. kékesé: 9 fr. 15 kr. — 9 fr. 45 kr.; feje: 10 fr. 15 kr. — 10 fr. 30 kr.; méz: 14 — 16 fr. szaloná: 16 — 17 fr. 15; édes köménymag: 6 fr. 45 kr. — 7 fr.; 30 fokú borszesz iteje: 8 — 9 kr. szilvapályinká: 8 — 9 kr. dió köble: 4 — 4 fr. 30 kr.; mogyorú: szintannyi; hosszú lószőr mázs. 52 — 54 fr. rövid: 30 — 32 fr.; finom szőrű anyabirka párja: 9 — 10 fr. közepszerű: 7 — 8 fr. vágó ürű: 6 — 7 fr. 30 kr.; tisztabuza köble 2 fr. 24 kr. — 2 fr. 36 kr.; rozse: 1 fr. 36 kr. — 1 fr. 42 kr.; árpá: 1 ft. 6 kr. — 1 fr. 12; zabé: szintannyi mind pengőben érve. A temesvári sz. Mihályi vásár szinte élénk volt 's arai következők váltó pénzben: igásóköp párja: 200 fr.; igásló: 300 fr. hizott ököre: 300 fr. tehén: 160 fr. birka: 15 fr. 30 kr. hizott sertés 3 mázsás: 90 fr. magyar fűrtös gyapju mázs. 65 fr. zigará: 85 fr. birka gyapju 150 fr. kenderé: 16 fr. len: 18 fr. gu-bacs köble: 15 fr. tehénbőr párja: 22 — 24 fr. birkabőr: 3 fr. 30 kr. — méz fontja: 21 kr. iteje: 46 kr.; sárgaviasz mázs: 180 fr. levelesdohány: 15 fr. olvasztott kecske 's birka-fagygyu tömlőben: 45 fr. olvasztatlan marhafagygyu: 36 fr. szaloná: 34 — 38 fr. bab pozs. 4 fr. 30 kr. borsó: 12 fr. lenese: szintannyi; rongy mázs. 11 — 12 fr. fosztott toll: 70 fr. bükk-gyertyán 's egyéb tüzelékfa öle: 8 fr. 20 kr. — 10 fr. v. cz.

Pesten oct. 24kén esti 6 és 7 óra közt lanyhazni kezdvén az eső nagyot villant az ég 's az illel uton egy házba csapott a villám 's azt meggyújtá, — azonban a csüggedetlen oltás annak egy részét megmenté.

Spanyolország.

(A királyné nagykorúsága csöndesen fog beállani. Elegg.) Madridi hírek szerint Izabella királyné születésnapja oct. 10kén egyszersmind nagykorúságra jutásnapja leendő, mellyet csöndesen akart ünnepeletni Arguelles, minthogy a jövedelmes gyámhivatalról nem igen van kedve lemondani, 's azért figyelmeztetni sem akarja a népet e nap jelentőségire. A város azonban este mégis ki fog világítani 's így meglehet, hogy a nagy világosság csakugyan ki fogja a nép szemét nyitni. — Az országutak annyira hemzsegnek mindenféle rablótul, hogy csak egész karavánokban lehet mégis bátorsággal utazni. Espartero minden héten fényes estélyt ad, népszerűsége azonban mégis napról napra fogy.

Anglia.

(Fridrik főhg ép és egészséges. Elegg.) London, oct. 14kén: „Fridrik fhg fregátját hajótörés által elvesztettek hírlék 's nagy volt az aggály hogy őt is baj érte; azonban szerencsére épen akkor az angol főnemességet látogató megjóságon a fhg. Annál fogva ez pusztá költemény volt. Most Londonderry marquissnál mulat a fhg Yorkshireben. Ausztráliában apr. 17kén egy egész hajónépet fölkonczoltak a benszülöttek, mivel a kapitány főnöküket, ki valami csekélységet lopott a hajón, megverni merészle. — Khinai hírek szerint, nagyhatalmu párt keletkezék ott nem rég, melly a császárt készül megbuktatni 's minden tekintetben baráti viszonyba lépni Angliával, ha ez tervöket helyben hagyandja. — Az angol bankjegyhamisításra nézve kivilágult, miszerint annak nagyobb része Napoleon Lajos megbukott vállalatára fordított; a nélkül azonban, hogy ő azt tudta volna. — A chartisták most pihennek, egy pár hét óta egyetlen nagyobb szerű chartista gyűlés sem ment véghez. —

Franciaország.

(Erősítések a tuillériákban. Katholikusok üldöztetése a moszka birodalomban. Elegg.) Paris, oct. 15kén: „Az udvar távolléte alatt a tuillériák udvarában álló 8 őrtanyát tetemesül megerősíték 's lövészekkel is el láták, ezenkívül pedig a közel katonai laktanyákkal szoros kapcsolatba hozák, miből világosan látszik, hogy a francia nemzet magasztalt elgűltse daczára is za-

vargástól retteg az udvar. A városi bástyán ellenben a dolgoztatást megszüntették, minélfogva mintegy 10 ezer napszamos kenyérét vesztí, mi által a béketlen csavargók száma tetemesül szaporodni fog. Mondják, hogy jelenleg munka szüke miatt igen sok rablás és gyilkosság történik Parisban, mit azonban a félhivatalos lapok szépítgetni törekcsenek. — A Jour. des Débats igen csodálja, hogy a kath. vallás üldöztetésit a moszka birodalomban oly nyugottan türi Europa, mintha misem történt volna. Ennek okát a moszka „hallgatási rendszernek“ kell u. m. tulajdonítani, mellynél fogva az elnyomatott áldozatoknak még sohajtani sem szabad oly hangosan, hogy panaszuk a birodalom határin tulesaphasson. A moszka udvar nemcsak a sajtótul, hanem még a követségektől is retteg, s azért vonakodik követséget elfogadni a római szent széktől. A czár minden szentől és szájtól remeg, mert a szem láthat, a száj pedig szólhat, ez pedig nem igen kellemes azokra nézve, kik a sötétség ördögének bálványoznak. Bizony csak mégis nagyon megváltoztak az idők! VIII. Gergely pápa átkot röpitett volna a moszka birodalom ellen, XVI. Gergely pedig ugymond az Allg. Zeitung, csak szelíden könyörög és gáncsol. — Hire jár Parisban, hogy a czár beteg, s alig fog már sokáig élni; mi azonban alaptalannak látszik, miután épen most roppant birodalma déli tartományit utazván be, legközelebb Varsóban jelent meg, s a fáradalmas katonai gyakorlatokban is oly nagy részt veszen. — Belgium és Franciaország közt kereskedési szerződés van készülöben, melly fölött élénkül vitatkoznak a lapok, mondván, hogy e szerződésnél nem annyira országos mint inkább személyes érdekek forgnak szóban. — Franciaország és Anglia a levéldíjt kölesönösen leszállíták birodalmaikban. — A katonaság nagyon panaszodik kenyere rosasága ellen, minek következtében elhatározatott, hogy a lisztet ezentul nem szabad korpával vegyíteni, melly az emésztést gátolja és sok betegséget okoz.

Törökország.

(Libanon önkényesen török igazgatás alá vették. Külkövek tanácskozása Szerviaról. A szultánnak fia születik.) Sept. 27én hirdett nagyuri hattiserifkövetkeztében Essaad basa Libanon s Antilibanon kormányzójává lett;

kinek felügyelése alatt két kaimakan fogja kormányozni a hegységet, egyik a maronitákra, másik a drúzokra ügyelendvén. Omer basa elmozdittatik; az alban katonaság Szyriából visszavonatik s rendes sereggel váltatik fel. Ezen nagyuri rendelet által tehát a maroniták s drúzok megfosztatnak benszült főnökeiktől, kikért annyit küzdöttek s egészen török igazgatás alá vetteknek. Besir emir családja, mint eddig volt, számüzetve marad a hazából. Az idő mutatandja meg: milly akadályokkal kellend ezen parancs foganatosításának küzdeni. Szarim efendi megígérte a diplomatiának, hogy az 5 hatalmasság ellenyilatkozatát a porta minden esetre figyelembe veendi Libanon ügyére nézve, s mégis ennyire játszaték ki a lakosság reménye s a külkövek várakozása! — Sept. 28án az 5. hatalmasság követei több óraig tanakodtak a szyriai és szerviai ügyek felől. Mind az 5 követ megegyezett abban, hogy az elüztötg. jogait a portánál minden kitelhető módon védendik s Vucies erőszakoskodásinak meggátolására erőteljesen lépndek föl. Egyébiránt bizonyos, hogy valamely hatalmasság megegyezte nélkül a porta semmi eldöntö lépést ez ügyben nem teend; sőt eddigi tetteit is azon számítgatással akarja a francziák véleménye előtt jóvá tenni, mintha Sekibcsak igen tág s határozatlan utasításai miatt vetemülhetett volna helyeslése a lázadásnak, sőt hogy ő arra Vuciestől 50 ezer arany ajándék által csábított, különben az egész zavart Izzet Mehemed volt nagyvezérnek tulajdonítják. Libanonra nézve a követek nézetei nem hangzanak ugyan mindenben egyösze, mint Szerviára nézve, abban azonban egyetértének, hogy az új hattiserif a nagy hatalmak nyilatkozatit sokkal sérelmesb módon veti meg, sem hogy ellene új lépéseket tenni ne kelljen. — A perzsiak viszátkodások kiegyenlítése végett a porta egy követ által minap küldé el véghatározatát Teheranba, miben a porta a Perziától követelt kárpótlási pénznek felét ajánlja meg, a határkérdésre nézve választott bíróságot iudítványoz, végre a bepanaszolt basákra nézve ketöljük elmozdittatását igéri. — Sept. 22én reggel álgyúk hirdették mult éjjel történt születését egy török hgnek, ki Abd-ul-Hamidnak neveztetik, tiszteletére mind a főváros, mind a Bosporus partján fekvő helységek 7 napig ki lesznek világítva. — A két év előtt épített kezdett gőzhadiahajó a szultán jelenlétében bocsátatott először vízre.

É R T E S I T Ó.

A magyarországi első és Pesten

Swoboda János által nyitott

papirkárpit- és szőnyeg-raktár

a német színház-épületben tisztelettel jelenti s ajánlja

nagyra böcsült vevőinek,

hogy a közlőgő téltre szobák s kabinetek számára nemcsak mindenféle nagyságu

összetoldozott szőnyegek,

hanem ugyanilyek darabokban is

egész szoba betakarására,

továbbá harasz-kelmék és koczkás szövetek

egészen új padló-takarók,

spanyolfalak és kályha-ernyök

a léghuzam eltávolítására, s az olly igen jólvevő

csúzfota és Cambridge

nagymennyiségben kaphatók.

3)

**A JELENKOR és TÁRSALKODÓ
ügyében.**

XII. évk. fordulnak jövő év elején lapjaink. Irányunkat ez idő alatt tökéletesen megismerheté a t. olvasó közönség, s kedvező is méltánylá azt, mert mindedig olly szíves részvétnek valánk szerencsések örvendhetni, hogy szükségkép csak új ösztönt kelle ez által nyernünk lapjaink lehető tökélyesítésére, mellynek megfelelni erőnk szerint mindenkor törekedtünk, valamint szellemi ug anyagi tekintetben is koronkint javítván és csinosítván lapjaink tartalmát és külsejét, s ebben a haladást ezentul is kedves kötelességünknek fogjuk tartani. Alapelvünk ezentul is az eddigi marad, kitüzött célunk „Nemzeti közjóllé“ s ennek megközelítésére eszközünk a „Józan haladás“ minden körben és minden tekintetben, közlő országgyűlési viszonyokra nézve is, valamint az oktalán nyargalást, ug a káros fontolgatást és halálos trespédést egyaránt mellözve. A JELENKOR belső elrendezése annyiban fog a jövő évtől kezdve változni, hogy értekező Irányozkaink sürűbben követendik egymást, mint eddig, s országos kérdésinket, kitüzött vezérelvünk szerint, figyelemmel fogják kísérni és vitatni. A budapesti napló, melly valamennyi magyar lapközt legelőször kezdé a fővárosi élet mozgalmait ismertetni, s csakhamar általános utánzásra talált, ezentul csupán kizárólag a két szomszéd város szellemi és anyagi mozgalmait fogja ismertetni, és szinté sürűbben, többnyire minden számunkban, jelenendik meg. Megyei és városi levelezőink, kiknek számát folyvást szaporítani törekcsünk, rövid és velős közlésikben hű tükrét adandják megyei s városi életünknek. Külföldi cikkeink pedig gondos válogatással és értelmes fordításban lehető leggyorsabban közlendik a világ minden nevezetes eseményit. Végre a kedvességét nyert „Hirlap-kivonat“ ezentul is mintegy öszpontosítva kisedtük körben hű panoramakint folyvást ismertetni fogja többi politikai lapjaink önálló vezér- s egyéb eredeti cikkeinek tartalmát.

A TÁRSALKODÓ mint encyclopaediai tartalmu folyóirat eddigi tudományos, statusgazdasági, művészeti sat. cikkein kívül ezentul gyakrabban jeles eredeti vagy kitünő külföldi „Beszélyeket“ is közlend, hogy a mulattatást ohajtóknak is élvezetet nyujthassunk, s csekélyebb vagyonu olvasóknak olly lapot adhassunk, melly a Társalkodó Tárcája legválogatottabb apró cikkekkel is fog ajánlkozni. ERTESITÖNK, végén a főlapnak (melly koronkint, midőn a közlendők sokasága szükségképen kívánja, mint eddig félívvél fog szaporittatni) mindennemű hirdetést „jutalmas áron“ közöl, s az idegen nyelven beküldötték pontosan fordittatnak le, a „csödjelentések“ ezentul is mindenkor rendesen jelenendnek meg hirdetésink között. A mi lapjaink külsejét illeti, ezentul nagyobb réttü velinre s egészen új öntésű, könnyen olvasható bötűkkel fognak nyomatni, hogy a gyöngébb szem is megerötetés nélkül részesülhessen az olvasás gyönyörében. Költségink e változtatások által nagyobbulni fognak ugyan, de mi azért mégsem akarunk áremeléshez folyamodni, hanem kárpótlást t. Előfizetőink szaporodtából reménylünk, s ezentulra is megahagyjuk lapjaink előfizetési árát, „melly egy egész harmaddal csekélyebb“ a többi pesti politikai lapok díjánál, melly a mostani pénzsűk időben, mint nem egytül hallók, az olvasó közönség nagy részét nem kis mértékben terheli. És így a Jelenkor és Társalkodó félévi ára postán s Budapestben borítékosan házhoz küldve 4 for., borítékalanul házhoz küldéssel 3 fr. 36 kr. pgő, a Társalkodóé magáé borítékosan postán v. házhoz küldéssel 2 fr. 50 kr., borítékalanul házhoz küldve 2 fr. 30 kr. Egész évi ára: két annyi.

Tisztelt levelezőinknek, a t. postatisztségeknak s előfizetés-gyűjtőinknek szokott ajándék-példányikkal ezentul is folyvást kedveskedünk. Mind a közlő leopold-vásári alkalmak mind gyors- és szorgalom-kocsi utján intézhetni az előfizetést szerkesztő hivatalunkhoz (Uriutca Trattner-Károlyház 453d. sz. alatt az első emeletbe) s hol ezek hiányzanak, a szomszéd postahivatal által.

A Jelenkor és Társalkodó
szerkesztésége.